

Enheten för naturvård

Ledarön SE0110325

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-44918-2016

Namn	Ledarön	Areal	230,5 ha
Natura 2000-kod	SE 0110325		
Kommun	Södertälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
1160	Stora vikar och sund	51,0	22
1630	*Strandängar vid Östersjön	31,0	13
6270	*Silikatgräsmarker	2,2	0,95
9020	*Nordlig ädellövskog	25,6	11
9070	Trädklädd betesmark	11,6	5,0
9160	Näringsrik ekskog	5,5	2,4

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Ledarön

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM).

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-44918-2016

Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna.

Området utgör ett värdefullt utsnitt av ett representativt storgodslandskap vid kusten. Här finns grunda innerskärgårdsvatten, ädellövskogmiljöer och betade havsstrandängar. Prioriterade livsmiljöer är stora vikar och sund (1160), strandängar vid Östersjön (1630), ädellövskog (9020) och trädklädd betesmark (9070). Björkarösund har stora arealer mycket grunt vatten. Det är produktiva miljöer av stor betydelse för rastande fåglar och åtminstone förr med ett rikt bestånd av storvuxen gädda. Undervattensvegetation är artrik och täcker stora ytor. Strandängarnas botaniska värden är låga, men de har ett rikt fågelliv, både häckande och rastande fåglar. I de stora arealerna värdefulla ädellövskogar på Ledarön och vid Dåderö gård finns ett stort antal grova ädellövträd redovisade i Länsstyrelsens inventering av särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Området ingår i den ansamling av värdefulla ekmiljöer som finns längs Södertörns kuster och längs Södertäljeviken. Natura 2000-området ligger i en mycket stor ansamling av värdefulla ädellövträd på norra Mörkö och tvärs över fjärden, längs Hölöstranden. Även strandängar finns samlade längs Södertäljevikens stränder. De finaste exemplen är skyddade som naturreservat och/eller Natura 2000-områden. Närmast ligger Skansundet, ca 3 km mot nordost, medan det största och finaste ligger vid Tullgarn ca 8 km mot söder.

Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av formellt skydd och/eller avtal, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se även kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

Bevarandemål för Ledarön

Stora vikar och sund (1160)

- Arealen stora vikar och sund ska bibehållas.
- Livsmiljön ska kunna fungera som livsmiljö/födosoksområde och rastplats för fågel, speciellt för vigg, simänder och vadare.
- Det ska förekomma livskraftiga populationer av stor rovfisk som abborre och gädda och gös, med en ålders- och storleksfördelning som ger en god näringsomsättning i ekosystemet. Detta mål hänvisar till vattenförvaltningens utvärderingssystem enligt HVMFS 2012:18¹, bilaga 2, 4.
- Det ska finnas långskottsvegetation av sträfsen (Chara), natar (Potamogeton), slinken (Nitella) och slingor (Myriophyllum). Detta mål hänvisar till vattenförvaltningens utvärderingssystem enligt HVMFS 2012:18.¹ Bilaga 2, (1.4-1.6 livsmiljö).

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-44918-2016

***Strandängar vid Östersjön (1630)**

- Arealen strandängar vid Östersjön ska vara minst 31 hektar.
- Vegetationen ska vara välhävdat av bete och/eller slåtter, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel tofsvipa och rödbena, ska finnas i livskraftiga bestånd.

***Silikatgräsmarker (6270)**

- Arealen silikatgräsmarker ska vara minst 2,2 hektar.
- Vegetationen ska vara välhävdat av bete och/eller slåtter, helst bete, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte eller endast i begränsad omfattning. Blommande/bärproducerande buskar och småträd, t.ex. slån, nypon och enar, kan bevaras i låg täckningsgrad.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel låsbräken och kattfot, ska finnas i livskraftiga bestånd.

***Nordlig ädellövskog (9020) och Näringsrik ekskog (9160)**

- Arealerna nordlig ädellövskog och näringsrik ekskog ska vara minst 25,6 respektive 5,5 hektar.
- Skogen ska ha en varierad åldersstruktur och artsammansättning med en tämligen allmän till riklig förekomst gamla och grova träd, främst av trädslagen ek, alm och lind, samt död ved i olika former och nedbrytningsstadier.
- Området ska påverkas av störningar, exempelvis i form av stormfällningar, bete och insektsangrepp.
- Ädellövträd ska dominera i trädskiktet.
- Igenväxningsvegetation som utgörs av barrträd förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Det ska finnas ihåliga träd av ek, alm och lind.
- De för livsmiljöerna typiska arterna, till exempel ramslök och almlav, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Trädklädd betesmark (9070)

- Arealen trädklädd betesmark ska vara minst 11,6 hektar.
- Vegetationen ska vara välhävdat av bete och/eller slåtter, helst bete, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Det ska finnas rikligt med gamla grova ekar.
- Det ska finnas grov död ved i soliga lägen och mulmträd.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-44918-2016

- Grova ekar ska stå solexponerade och fria från konkurrerande träd och buskar.
- Träden i betesmarken ska ha en varierad åldersstruktur och bestå av olika trädarter.
- Det ska finnas gläntor där solljus når fältskiktet, vilket är en förutsättning för en hävdgynnad flora.
- Igenväxningsvegetation ska inte förekomma eller endast i måttlig omfattning. Buskar som är lämpliga att utgöra skydd för naturlig ekföryngring kvarlämnas och betraktas inte som igenväxning. Blommande buskar av t.ex. hagtorn, slån och rosenbuskar ska finnas då de är hemvist för många fjärilar och andra insekter.
- Marken ska helst vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insädd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel skuggorangelav och vedspik, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Natura 2000 området består av norra delen av Ledarön samt strandängsområdet på östra sidan av Björkarösund. Ledarön är en vacker avlång vassomgärdad ö mellan Mörkö och fastlandet. På ön har jordbruk bedrivits under flera århundraden. Om detta vittnar spår i form av åkrar, odlingsrösen, diken, delvis stensatta brukningsvägar, byggnader för jordbruksändamål etc. Väster om Hammarhagen, intill Östersjön, finns en enkel stenbrygga anlagd där en kofärja kan lägga till för att skeppa ut tamboskap till ön.

Ön består av leriga sediment med uppstickande hällavsnitt som domineras av ädellövlundar med mycket rik vegetation, inte minst kryptogamer. De öppna markerna på ön utgörs främst av åkermark där brynen överlag är igenväxta med träd. Åkrarna bär som regel spår av tydlig gödselpåverkan. Betet på ön är extensivt. Den svaga till måttliga beteshävden under senare år har bidragit till att gräs- och örtvegetationen växer hög och att ädellövlundarna har förtätats. År 2003 kom bevarandeåtgärder kommit till stånd på ön i syfte att stärka ädellövskogens biologiska mångfald. Vissa partier av öns åkermark betesputsas årligen.

Ädellövskogsområdena tillhör de förnämsta i Stockholms län med en rik lundvegetation. Dungar av ek, lind, alm och andra lövträd samt hassel förekommer i riklig mängd. Ledarön hyser en stor biologisk mångfald som är verifierad i samband biologiska inventeringar (muntl. Bo Ljungberg). Lavar, vissa insektsordningar och fladdermöss har undersökts på ön och får betraktas som mycket artrik. Ett antal rödlistade svamp- och lavararter har påträffats. På ön finns flera intressanta och rödlistade epifytiska lavar som bl.a. klosterlav, vedspik, skuggorangelav, sydlig ladlav, blek kraterlav, mörk kraterlav, almlav och rödbrun blekspik.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-44918-2016

I florán i lövskogen påträffas ramlök, myska, lundkardborre, rutlåsbräken och bredbladiga gräs som lundslok, lundelm, långsvingel och strävlost. Den förstnämnda arten är ovanlig i länet men förekommer här i mycket stora bestånd. Lundgröe är karaktärsart i ädellövskogen.

Bland våra fladdermöss förekommer i riklig mängd stor fladdermöss på Ledarön. Den finns i lövskogsområden i jordbrukslandskapet, gärna vid sjöar.

Stora delar av ön kantas av havsstrandängar med betesgynnade arter som saltarv, kustarun och kärrspira. Öns norra del kantas av breda vassbälten. Vassen når även fram till Däderö skär, strax norr om Ledarön. Det allra mesta av den öppna marken har som tidigare nämnts varit åker och hagmarksväxter hittas bara i små refugier på ön.

Fågelfaunan på ön är dåligt undersökt men här förekommer sångare som t.ex. härmsångare, grönsångare och svarthätta. Stenknäck, törnskata, stjärtmes är andra arter som frekvent förekommer på ön. De grunda vattenområdena kring ön är av betydelse för fågellivet. Dessa utnyttjas under vår, höst och vinter av dykänder, gäss och simänder. Grundområdena är också viktiga fortplantnings- och uppväxtområde för flera fiskarter, främst sötvattensarter. Bland annat är Björkarösund viktigt för gös.

Betesmarkerna vid Björkarö utgörs av ett vacker småbrutet landskap som sluttar ned mot Björkarösund (se omslag) mitt emot Ledarön. Fällan består av gammal åkermark, öppen hagmark och havsstrandäng. Vissa partier av hagen, främst de gamla åkrarna (ingår ej i Natura 2000-området), är gödselpåverade. I den torra till friska betesmarken påträffas backglim, blåsuga, ögontröst, kattfot, jungfrulin och låsbräken. Trädskiktet består främst av björk, ek, rönn och buskskiktet är bitvis väl utvecklat och utgörs av en, nypon och slån. Kulturspår finns i området i form av är odlingsrösen.

Strandskogen på Däderö (fastlandet), nordost om Däderö skär, utgörs av en lövskogslund med riklig förekomst av grova spärrgreniga lövträd. Här finns gammal och grov ask, alm, ek, klibbal, rönn, vildapel och hagtorn. Inom området finns 4 mycket grova klibbalar varav några bär spår av hamling. Här finns strukturer i form av torrträd, lågor, träd med hål i. Vegetation i fältskiktet är trivial och domineras av brännässlor, nejlikrot, kirskål. Vår- och försommarblommor som förekommer är gullviva, vårnunneört, gullpudra m.fl.

Beskrivning av livsmiljöer

Stora vikar och sund (1160)

Inom Ledaröområdet utgörs Björkarösundet och Skärsundet av grunda vikar och sund. Det är mycket grunt och bara de sydligaste delarna är mer än en meter djupa. Bottnarna består i stort sett bara av postglaciala lera.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-44918-2016

Det finns en artrik, ganska tät, bottenvegetation med stor utbredning, vilket gör sundet till en produktiv miljö med periodvis stora mängder rastande fåglar. Vid en inventering 1995 hittades 17 taxa av undervattensväxer. Kärlväxterna är flest, men tre kransalgarter och några andra alger, bland annat lösliggande blåstång hittades trots bristen på hårda substrat. Bland kärlväxterna märks höstlånke, dvärgsäv, trådnete, knoppslinga och stora bestånd av havsnajas. Sundet är viktigt lek område för bl a gädda, gös och olika karpfiskar. Vid lektid kan det vara så mycket braxen att hela sundet är grumligt av stora mängder lekande fisk över de grunda bottenarna.

***Strandängar vid Östersjön (1630)**

Enligt inventering 2016 så är delar av strandängarna fullständigt igenvuxna av ett tjockt vassbälte. Inga typiska arter påträffades i dessa delar. Gräsmarkerna på själva Ledarön betas av nötkreatur, men betetrycket är lågt. Detta får till följd att betesdjuren inte rör strandvegetationen, som således är ohävdad. I inventeringar på 1990-talet hittades den nordliga strandängsväxten klapperstarr. Eftersom området sällan besöks av botanister vet vi inte om den finns kvar. Strandängen längs Björkarösund på Mörkösidan betas också av nötkreatur. Strandängsdelarna av den fällan hade 2015 i norr högvuxen gräsdominerad vegetation, men vissa bitar av strandängen i söder var välbetade.

***Silikatgräsmarker (6270)**

Med denna livsmiljö avses torra och friska gräsmarker i låglandet, ofta på kalkfattig grund med lång kontinuitet av betesdrift. Markerna kan i tidigare skeden ha varit hävdade genom slåtter. De är mer eller mindre ogödslade och har en artrik vegetation av hävdgynnade kärlväxter och svampar (se ovan). Träd kan förekomma, dock får trädsiktets krontäckning inte överstiga 25 %. Betesfällan består längst i söder, vid Björkarö, av en höjd med artrika torra-friska partier. Markerna inom området är betade på ett bevarandeariktat sätt.

Enligt inventering 2015 så betas hagen av nötkreatur av köttras. Hävden var mycket god i livsmiljöns del av fällan.

***Nordlig ädellövskog (9020)**

Här avses äldre naturliga ädellövskogar med ett stort inslag av trädslagen alm, ask, lind och lönn. På Ledarön förekommer flera skogsdungar som tillhör nllivsmiljön. Skötselåtgärder har tidigare vidtagits inom dessa områden. Vid Korumberget och kullen ("Lunden") strax norr där om har målsättningen varit att gynna ung ek och alm samt att ge ljus åt grova/äldre vuxna ekar. Även hassel har gynnats på bekostnad av asp. Framförallt har inom området gran, ung asp och björk tagits bort. Även inom Hammarhagen har omfattande åtgärder utförts med målsättning att stärka den biologiska mångfalden inom naturtypen. Här har gran tagits bort men även triviala lövträd i syfte att gynna äldellövträden.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-44918-2016

Trädklädd betesmark (9070)

Livsmiljön karaktäriseras av ett glest trädskikt av björk, ek eller andra trädslag eller betade skogar med kontinuitet på tidigare utmarker. På Ledarön finns många grova lövträd som är speciellt värdefulla eftersom träden är mycket artrika när det gäller lavar, svampar och evertebrater, ofta innehållande flera rödlistade arter. Eken omfattar idag ett brett spektra av individer i olika åldrar vilket är positivt ur bevarandesynpunkt. Omfattande bevarandeåtgärder har tidigare utförts i livsmiljön i syfte att upprätthålla ett gynnsamt bevarandetillstånd. Framför allt har gran röjts/avverkats. De träd/ris som avverkats bör tas bort från de områden där bevarandeåtgärder vidtagits, bl.a. i syfte att gynna kommande (framkomligheten) betesdrift.

Näringsrik ekskog (9160)

Naturtypen utgörs av skogar med ek och/eller ekavenbok på friska, fuktiga jordar, som kan bestå av såväl lera och silt som grövre, silikatrika jordarter. Inslag av andra lövträd och hassel kan förekomma. På Ledarön finns ett 10-tal områden som utgörs av livsmiljön. Inom flera områden har skötselåtgärder utförts under 2003 i syfte att stärka den biologiska mångfalden. Framförallt har gran, asp, björk röjts/avverkats. Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus synes vara goda.

Utvecklingsområden

I området finns partier som har potential att utvecklas till Natura 2000-livsmiljö. I dagsläget finns dock inte de för livsmiljöerna utmärkande strukturer och processer i tillräckligt hög utsträckning.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

Stora vikar och sund (1160)

- Övergödning, vilket resulterar i minskat siktdjup, igenväxning och förändrad artsammansättning. Övergödningen orsakar även ökad sedimentation och syrebrist på bottenarna.
- Drivande algmattor, oftast bestående av fintrådiga alger. Även detta fenomen orsakas av övergödning, men algmattorna har ett antal sekundära effekter som att de ger upphov till syrgasbrist, utsöndrar giftiga exudater, hindrar fisk att söka föda samt hindrar evertebrater med planktoniska larvstadier att bottenfälla.
- Fiske med redskap som skadar bottenarna och icke selektiva fiskeredskap som hotar den biologiska mångfalden av däggdjur, fåglar, fisk och bottenlevande djur.
- Utsläpp av olja och kemikalier.
- Exploatering som bebyggelse, bryggor etc.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-44918-2016

- Muddringar.
- Störningar av fritidsbåtar och vattenskotrar.
- Strandnära skogsavverkningar. Avrinningen från land kan öka tillförseln av näringsämnen till vattnet.

***Strandängar vid Östersjön (1630)**

- Upphörd hävd som kan leda till att bladvassen samt träd och buskar ökar i mängd.
- Stängsling mot vattenlinjen.
- Markexploatering. Strandängsområden kan förstöras genom utfyllnad, vägdragningar, ledningsdragningar etc.
- Dräneringar för att påskynda avrinningen från strandängen eller närbelägna marker kan helt eller delvis förstöra biotopen. Strandängens karaktäristiska flora och fauna missgynnas av den minskade saltvattenspåverkan som blir följden.
- Uppläggande av muddermassor.
- Kväveläckage från angränsande marker.
- Uppodling och invallningar. På grund av minskat behov av åkermark är detta ej ett överhängande hot idag.

***Silikatgräsmarker (6270)**

- Upphörd hävd.
- Igenväxning av träd och buskar.
- Markexploatering. Gräsmarken kan förstöras genom utfyllnad, vägdragningar.
- Uppläggande av jordmassor.
- Kväveläckage från angränsande marker.
- Uppodling och invallningar. På grund av minskat behov av åkermark är detta ej ett överhängande hot idag.

***Nordlig ädellövskog (9020)**

- Olika former av produktionsinriktat skogsbruk, i eller i anslutning till objekt; hotar naturtypen och leder till brist på gamla träd, död ved etc.
- Markberedning, dikning och plantering.
- Skogsbilvägar fragmentera området och medför att hydrologin i skogsområdet kan förstöras.
- Graninvandring kan vara ett hot mot flerskiktade lövskogar.
- Viltbete som hindrar lövföryngringen.
- Exploatering för samhällsbyggande av olika former.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-44918-2016

Trädklädd betesmark (9070)

- Utebliven eller minskad hävd.
- Igenväxning med träd och buskar. Med minskad solexponering försämras lokalklimatet för gräsmarksväxter, många epifytiska lavar och de flesta insekter.
- Ökat graninslag är negativt.
- Restaurering med snabbt förändrat mikroklimat på trädens stammar kan döda stora delar av den epifytiska lavvegetationen. Restaureringar i små steg ger lavarna tid att anpassa sin position på stammarna.
- Utglesning av träd- och buskskikt som leder till ökad vindexponering framför allt från sydvästsektorn.
- I en mer avlägsen framtid är brist på ersättningsträd är ett allvarligt hot.
- Stödutfodring och vinterbete.
- Hästar kan orsaka skador på trädens bark med skador på epifytvegetationen. Framför allt yngre träd kan dö vilket kan vara negativt för trädkontinuiteten.
- Bortstädning av grov död ekved.
- Kalkning, gödning och/eller spridning av aska i objektet ger förändringar på vegetationens artsammansättning.

Näringsrik ekskog (9160)

- Alla former av produktionsinriktat skogsbruk i, eller i anslutning till ett område. Större uttag av träd kan även skapa markförstöring, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för många arter. Exempel på åtgärder som hotar naturtypens naturvärden och bevarandestatus är avverkningar (både i och i anslutning till objektet), transporter, markberedning, dikning och annat som förändrar hydrologin. Plantering av andra trädslag som t.ex. gran, alltför omfattande buskröjning.
- Fragmentering av naturtypen leder till minskad konnektivitet mellan områden, brist på genflöde mellan populationer samt kanteffekter i små objekt.
- Invandrande gran.
- Läckage av bekämpningsmedel och gödning från omkringliggande jordbruksmarker.
- Luftföroreningar, främst bilavgaser från angränsande större vägar, kan utarma den känsliga epifytfloran av lavar och svampar.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-44918-2016

Bevarandeåtgärder med tidsplan

Gällande regler

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom nästan hela Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

En mindre del av Ledarön planeras ingå i ett åtagande om miljöersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar med särskilda värden. I området kommer de skötselvillkor som står i åtagandepåsen att gälla.

Behov av ytterligare reglering

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus kan formellt skydd i någon form behöva utredas vidare. Ytterligare avtal eller miljöersättning behövs för att säkra att hela området hävdas.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-44918-2016

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder som komplement till vad som gäller i åtagandeplaner och skötselplaner för Ledarön. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
Strandängar vid Östersjön (1630) och *Silikatgräsmarker (6270)	<p><i>Bete och/eller slåtter. Tidigt betespåsläpp är viktigt, på strandängarna, gärna kring 1/5-10/5. För att även de ytor som djuren helst inte vill beta ska hävdas, bör betetrycket öka.</i></p> <p>Hagmarken vid Björkarö behöver röjas på sly (nypon, slån).</p> <p>Strandängar och silikatgräsmarker som betas, men som har förväxt gräsvegetation, ska betesputsas under sensommaren/hösten. På Ledarön har havsstrandängarna störst behov av putsning.</p> <p>Eventuellt bränning av fjolårsvass där strandängarna är som blötast.</p>	<p>Årligen.</p> <p>Omgående.</p> <p>Sker vid behov, som regel årligen.</p> <p>Vid behov.</p>
*Nordlig ädellövskog (9020) och Näringsrik ekskog (9160)	<p>Omfattande åtgärder har utförts under 2003. Framöver är det väsentligt att <i>gran, asp och björk tas bort för att gynna ädellövträden.</i></p> <p>Äldre vidkroniga lövträd frihuggs så att träden blir solexponerade.</p> <p>Ett extensivt bete är önskvärt eftersom livsmiljön ofta består av igenväxta betesmarker eller slåttermarker.</p> <p>I näringsrik ekskog kan framöver behövas luckhuggning eller buskröjning för att gynna ekföryngring.</p>	<p>Omgående.</p> <p>Vid behov.</p> <p>Årligen.</p>
Trädklädd betesmark (9070)	<p>På marken kvarlämnade träd bör tas bort.</p> <p><i>Bete och/eller slåtter, helst bete.</i></p>	<p>Vid behov.</p> <p>Årligen</p>

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-44918-2016**Bevarandetillstånd i dag**

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
Stora vikar och sund (1160)	Gynnsamt.
*Strandängar vid Östersjön (1630)	Gynnsamt på fastlandet (Mörkö). På Ledarön är havsstrandängarna svagt hävdade med igenväxning som följd och därför är förhållandena där inte gynnsamma.
*Silikatgräsmarker (6270)	Gynnsamt.
*Nordlig ädellövskog (9020)	Gynnsamt efter de åtgärder som utförts under 2003.
Trädklädd betesmark (9070)	Gynnsamt med viss tvekan.
Näringsrik ekskog (9160)	Efter de bevarandeåtgärder som utförts under 2003 är läget gynnsamt.

Inventeringar i området och andra referenserLänsstyrelsen i Stockholms län, 1993: *Äng och hage*, del 2.Södertörnsekologerna 1996:1. *Inventering av kransalger inom sju kommuner på Södertörn 1995*

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-44918-2016**Karta**

Livsmiljöernas sifferkoder i kartan och dokumentet är korrekta liksom namnen i dokumentet. Livsmiljöernas namn i kartan kan dock vara felaktiga.

